

Několik poznámek k biomase

Může biomasa nahradit uhlí?

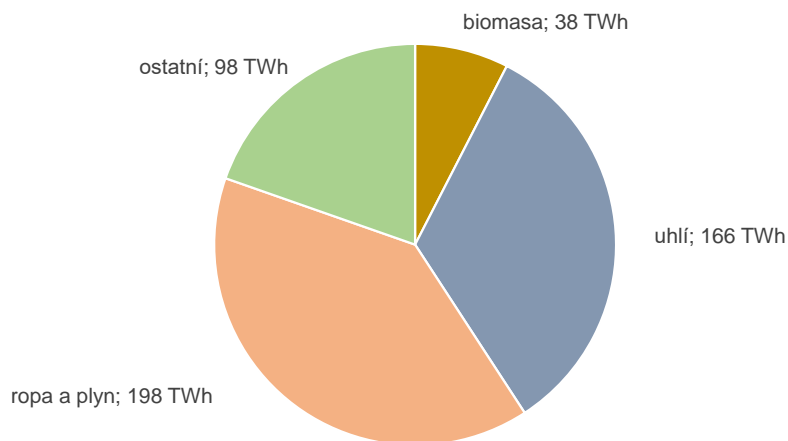
EGÚ Brno, listopad 2021

1 Může biomasa nahradit uhlí?

„Může, ale jen v omezeném rozsahu.“

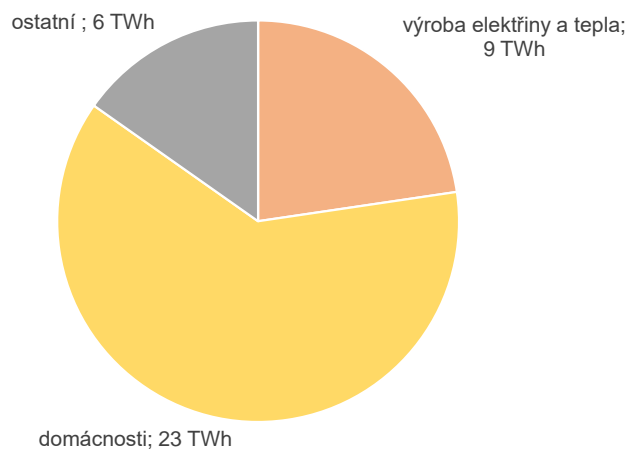
Ročně se u nás spotřebuje kolem 11 mil. t biomasy pro energetické využití (spalování). To odpovídá 38 TWh energie. Poznamenáváme, že v tomto čísle není započtená biomasa používaná k výrobě bioplynu ani BRKO. V naší celkové spotřebě energie, která se pohybuje kolem 500 TWh, představuje biomasa asi 7,5 %. To ilustrujeme následujícím grafem.

Obrázek 1.1 Struktura celkové roční spotřeby energie

Většina biomasy (přes 8 mil. t) se využívá přímo u spotřebitelů v průmyslu a domácnostech a pouze asi 1/3 se využívá pro výrobu elektřiny a dodávkového tepla. To ilustrujeme následujícím grafem.

Obrázek 1.2 Struktura roční spotřeby biomasy

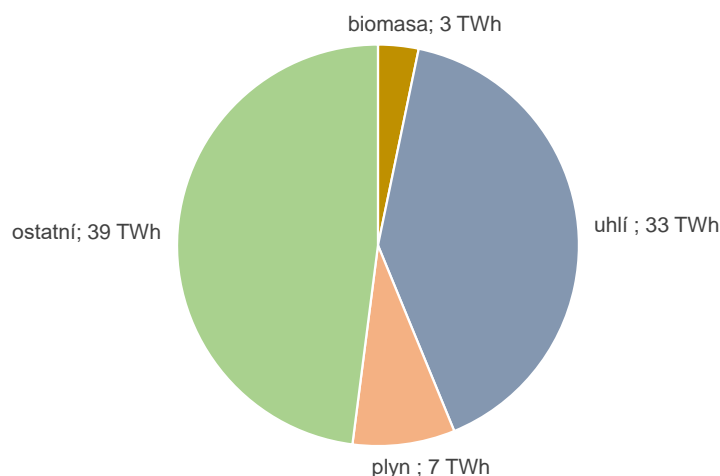

Uhlí se ročně u nás spotřebuje přes 160 TWh. Pokud bychom chtěli veškeré uhlí nahradit biomasou pak bychom ročně spalovali ne 11 mil.t biomasy, ale téměř pětkrát víc – kolem 50 mil.t. Odpadní biomasu v takovém rozsahu prakticky není možné získat a cílené pěstování biomasy v takovém rozsahu také není reálné. Pokud předpokládáme, že z 1 km² můžeme získat 500 až 1500 t suché biomasy, pak při cíleném pěstování by 50 mil. t biomasy vyžadovalo plochu kolem 50 tis.km² a to je více než polovina rozlohy naší země. Do naší úvahy nezahrnujeme možnost, že by se biomasa (např. pelety) ve velkém rozsahu dovážela, protože to by zvyšovalo dovozní závislost české energetiky a pravděpodobně by to vyvolávalo i problémy v dopravě. Mimo to, dovozová biomasa je dražší a má výraznou uhlíkovou stopu, takže bychom ji neměli považovat za udržitelný obnovitelný zdroj energie.

V domácnostech se v současnosti spaluje uhlí v objemu 9,2 TWh a to bychom snad mohli postupně biomasou nahradit, i když by to představovalo dalších 2,6 mil.t kvalitní biomasy (palivové dřevo, pelety). Spíše je však pravděpodobné, že náhrada uhlí bude i v domácnostech založená na kombinaci biomasy, plynu a tepelných čerpadel.

Z biomasy se u nás vyrobí necelé 3 TWh elektřiny a zhruba stejný objem dodávkového tepla. Naproti tomu z uhlí se vyrobí přes 33 TWh elektřiny. Strukturu výroby elektřiny ilustruje následující graf.

Obrázek 1.3 Struktura roční výroby elektřiny

Analýzy EGÚ Brno zatím ukazují, že reálně možné zvýšení spotřeby biomasy pro výrobu elektřiny a tepla do roku 2030 se pohybuje kolem 20 %. To představuje zvýšení spotřeby biomasy o 0,6 mil. t.

Pokud budeme předpokládat, že v domácnostech se spotřeba biomasy také zvýší o 20 %, pak spotřeba biomasy do roku 2030 vzroste o dalších 1,4 mil. t biomasy ročně.

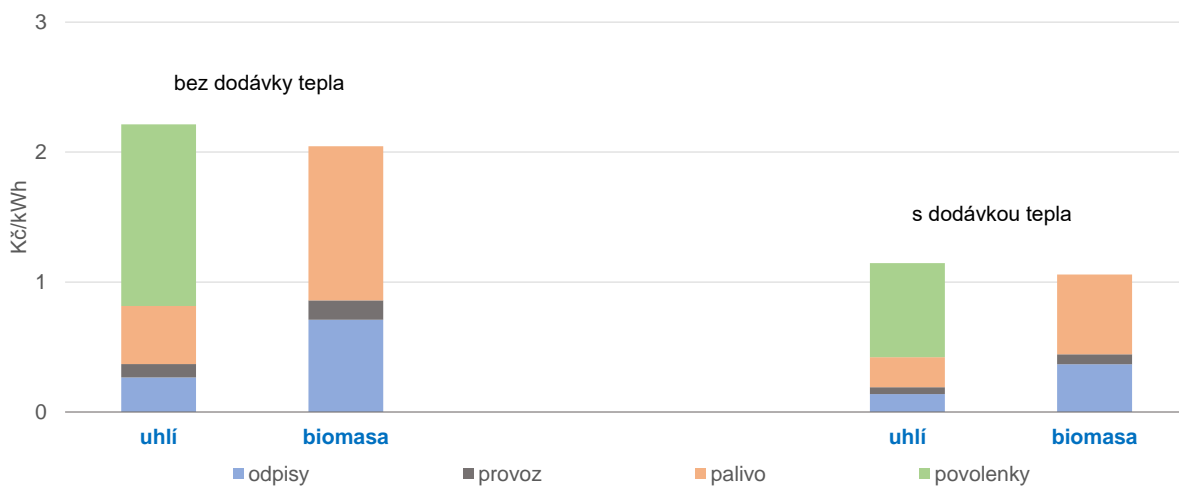
Odhadujeme, že celková spotřeba biomasy by se do roku 2030 mohla zvýšit o 2 až 3 mil. t. Je sice možné dosáhnout vyšších hodnot, ale pak se již významně zvyšuje riziko narušení našeho ekosystému anebo bychom biomasu museli zajišťovat masívním dovozem. Poznamenáváme, že navýšení spotřeby biomasy o 1 mil. t znamená snížení spotřeby uhlí o zhruba 2 %.

2 Jaký je dopad do výrobních nákladů elektřiny?

„Může být pozitivní, pokud bude cena povolenky vysoká“

V případě náhrady uhlí biomasou se mění výrobní náklady elektřiny a pro popis této změny, zde uvádíme jednoduchý ilustrační příklad. Pokud cena povolenky bude 50 EUR/tCO₂ pak výrobní náklady uhelné elektrárny a elektrárny na biomasu jsou na následujícím grafu. Tento graf zachycuje situaci, kdy elektrárna dodává jen elektřinu nebo i dodávkové teplo. U kombinované výroby elektřiny a tepla zde předpokládáme, že elektrárna dodává teplo ve stejném objemu jako elektřinu.

Obrázek 2.1 Výrobní náklady elektřiny

V našem ilustračním příkladu vychází, že při ceně povolenky nad 44 EUR/tCO₂ vychází výrobní náklady uhelné elektrárny vyšší než náklady elektrárny na biomasu.

Výrobní náklady elektrárny na biomasu významně závisí na ceně biomasy. V našem příkladu jsme předpokládali cenu biomasy 1200 Kč/t a pokud by se provozovateli podařilo získat biomasu levněji, pak by náhrada uhlí biomasou byla ekonomicky ještě výhodnější.